

Erstatter opprinnelig tekst fra 2297-2320

Mer desentralisert utdanning: En storsatsing på utdanning der folk bor

Arbeidslivet vil fremover ha behov for et mer tilpasset og mangfoldig etter- og videreutdanningstilbud, som kan kombineres med arbeid, og vi må rekruttere og utdanne nok fagfolk til bedrifter og kommuner i hele landet. Ingen skal gå ut på dato, og vi vil gjøre det enklere å få kompetansepåfyll og å ta mer utdanning som voksen eller ved siden av jobb. Utdanningsinstitusjonenes regionale rolle må styrkes, og finansieringssystemet må legges bedre til rette for desentraliserte studier og livslang læring.

Ap vil tette hullene i utdannings-Norge, og lansere en reform for lokale utdanningssentre over hele landet som skal gjøre livslang læring mulig der folk bor. Vi vil gi de nye utdanningssentrene en nøkkelrolle i å tilby etter- og videreutdanning, satsing på fagutdanning for voksne og utdanning av flere lærere og sykepleiere, på steder som ikke er dekket av de etablerte utdanningsinstitusjonene. Dette vil vi gi fylkene ansvar for med statlig finansiering.

Arbeiderpartiet vil:

- Lansere en storsatsing for lokale utdanningssentre over hele landet, med statlig finansiering og som hovedregel er eid av fylkene eller det inngås partnerskapsavtaler med allerede etablerte studiesentre. Utdanningssentrene skal få et utvidet og særlig ansvar for å tilby utdanning til folk der de bor, basert på lokale kompetansebehov.
- Sørge for at målene om regionalt ansvar og lik tilgang til høyere utdanning i hele landet styrkes og følges opp av utdanningsinstitusjonene gjennom oppdragsbrev og utviklingsavtalene.
- Legge frem opptrappingsplaner for nye studieplasser for hele landet på universiteter, høyskoler og fagskoler, og prioritere utdanninger innen viktige yrker der det mangler tilstrekkelig kvalifisert arbeidskraft.
- Gi kommunene og helseforetakene plikt til å stille med praksisplasser for profesjonsfagene som sykepleie- og lærerutdanning.
- Stille tydelige nasjonale krav til universiteter og høyskoler om regional tilstedeværelse for å styrke det desentraliserte tilbudet, og endre finansieringssystemet slik at det gir bedre uttelling å satse på kortere studietilbud som etter- og videreutdanning.
- Satse på fjernundervisning og modulbaserte utdanninger på nett, som kan tas i hele landet og kobles til kommunale praksisplasser, og som hovedregel er åpent for alle.
- Etablere pilotprosjekter der man bruker digitale løsninger for å gi steds- og tidsuavhengig kompetanseheving.
- Styrke studiesentrene som regionale samlingspunkter for desentralisert utdanning sammen med universitetene og høyskolene.
- Skreddersy det desentraliserte utdanningstilbudet til det offentlige og næringslivets behov, i tett samarbeid med partene i arbeidslivet og utdanningsinstitusjonene.

Erstatter opprinnelig tekst linje 2321-2351

Universiteter og høyskoler: mer mangfold og bedre arbeidsvilkår

Høyere utdanning, forskning og kompetanse er avgjørende for verdiskaping og innovasjon i det norske samfunnet. Kvaliteten i forskning og høyere utdanning er avgjørende for hvor godt Norge vil lykkes med å utvikle og ta i bruk ny kunnskap. Kunnskap har en egenverdi som strekker seg ut over

det instrumentelle og målbare. Lik rett til utdanning er et grunnleggende prinsipp, og Arbeiderpartiet vil bedre studenters og ansattes arbeidsvilkår, redusere midlertidighet og fremme bred rekruttering, bedre likestilling og mangfold innenfor utdanning og forskning.

Norge trenger både de verdensledende forskningsmiljøene, de sterke profesjonsutdanningene og læresteder som leder an i regional utvikling. Finansieringsordningen bør fremme lærestedenes brede samfunnsoppdrag, respektere egenarten ved lærestedene og belønne mangfold i sektoren.

Arbeiderpartiet vil:

- At høyere utdanning i Norge skal være gratis, også for internasjonale studenter.
- Trappe opp antall nye studieplasser, særlig på områder som er viktige for arbeidslivet.
- Løfte studiekvaliteten gjennom bedre veiledning og oppfølging, mer praksis, bedre digitale løsninger og ved å stille større krav til studieintensitet.
- Innføre en tillitsreform for universitets- og høyskolesektoren ved å:
 - Styre sektoren mer basert på tillit, med overordnede mål.
 - Avvikle unødvendige og byråkratiske kontrollregimer.
 - Gjennomgå finansieringsordningen slik at den fremmer lærestedenes brede samfunnsoppdrag, bidrar til bedre studiekvalitet, livslang læring og de faktiske utdanningskostnadene dekkes.
 - Gjøre universiteter og høyskoler til en mer attraktiv arbeidsplass ved å bedre kjønnsbalansen, stramme inn regelverket for bruk av midlertidige stillinger og sørge for at midlertidigheten kommer ned på nivå med arbeidslivet for øvrig
- Sørge for at bygg og infrastruktur på universiteter og høyskoler holder tilfredsstillende standard, og legge frem en prioriteringsliste for nybygg og investeringer.
- Styrke ordningen med Senter for fremragende utdanning (SFU), og utvide denne og andre ordninger som stimulerer til god utdanningskvalitet.
- Styrke studienes arbeidslivsrelevans, og ivareta humaniora, samfunnsvitenskap og andre fagfelts egenart og selvstendige bidrag til et mangfoldig og kulturelt kompetent samfunn.

Erstatter opprinnelig tekst fra linje 2373-2413

Forskning for omstilling og klima

Forskning er en forutsetning for utvikling og vekst og helt nødvendig for å møte de store samfunnsutfordringene nasjonalt og globalt. Forskning og utvikling er avgjørende for å sikre innovasjon, teknologiutvikling og konkurransekraft og de teknisk-industrielle forskningsinstituttene har en nøkkelrolle for nødvendig omstilling i både næringsliv og offentlige virksomheter.

En satsing på grunnforskning og bredde i academia handler også om «kunnskapsberedskap» og om å få fram ideer og resultater vi ennå ikke vet om vi vil få behov for. Arbeiderpartiet vil styrke norsk forskning, både i regi av det offentlige og i næringslivet. Norge skal være en drivkraft i den internasjonale kunnskapsutviklingen og ha verdensledende miljøer innenfor områder der vi har særlige fortrinn.

Arbeiderpartiet vil:

- Videreføre treprosentmålet i forskningspolitikken og legge frem en strategi for at forskning og utvikling i næringslivet utgjør to prosent av BNP innen 2030.
- Innføre et forskningsløft for klima og omstilling:

- Prioritere mer av fellesskapets forskningsmidler til områder der samfunnet har størst behov.
- Satse mer på langsiktig forskning gjennom ordninger som Sentre for fremragende forskning (SFF), Sentre for forskningsdrevet innovasjon (SFI), kompetanseklynger og flerårige forskningsprogrammer.
- Utvide satsingen på fremragende forsknings- og utdanningsmiljøer og etablere nye forskningsmiljøer i internasjonal toppklasse knyttet til kunnskapsklynger.
- Se på nye finansieringsmåter for toppforskningsmiljø av ekstraordinær internasjonal kvalitet.
- Legge til rette for flere ordninger der arbeidstakere fra andre deler av arbeidslivet kan få tilrettelagte forskerløp.
- Heve departementenes forskningsandel og sikre bedre samordning av forskningspolitikken på tvers av staten, organisasjonene og næringslivet.
- Legge frem en strategi for å styrke forskning som attraktiv karrierevei.
- Sørge for at offentlig finansiert forskning er tilgjengelig, og sikre at alle høyere utdanningsinstitusjoner har gode ordninger for publisering med åpen tilgang.
- De regionale forskningsprogrammene må virke i samspill med de nasjonale programmene, med forskningsmiljøene, de nasjonale virkemidlene og fylkenes egne satsinger, slik at vi mobiliserer flere bedrifter og forskningsaktiviteter til å høste fra Horisont-programmene. Det vil øke konkurransekraften, forsterke nettverkene og gi norske bedrifter- og forskningsmiljøer større arenaer å utvikle seg på.
- Redusere søknadsbyråkratiet og rapporteringen knyttet til de konkurranseutsatte arenaene i Norges forskningsråd.